

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Coârșana, Coârșul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Ghirla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hașegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de împr. și păstrare (Ilyva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Timișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgneața, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 20—, pe 1/2 an K 10—

Redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

Situația financiară.

Consiliul general al Băncii Austro-Ungare a ținut la finele săptămânei trecute o ședință plenară în Budapesta, cu care ocazie secretarul general Schmid a prezentat un raport amănunțit asupra situației pieței de bani, de devize și de valori.

Cursul devizelor, — a constatat Schmid, — a arătat în timpul dela 26 August până la 23 Septembrie a. c. din nou o urcare oarecare. Cea mai mare urcare se remarcă la cursul devizelor celor trei regate nordice: Danemarca, Suedia și Norvegia. Urmează apoi deviza Olanda și pe urmă devizele Elveția, Germania, Bulgaria și România. Deviza Constantinopol a rămas neschimbată. La centrala pentru devize din Berlin cursul devizelor Viena, Constantinopol și Elveția s'a redus. Cursul celorlalte devize a rămas neschimbat. Propunerea austro-ungară pentru începerea tratativelor de pace a avut de consecvență urcarea rapidă a cursului devizelor pe piețele neutrale. Coroana austro-ungară s'a urcat pe piețele neutrale, dela 14 la 16 Septembrie a. c. cu 7—8%, ceea ce dovedește că pe piețele neutrale au avut loc mari speculațiuni în valute austro-ungare.

Devizele în Marce au arătat numai o creștere moderată. Asemenea s'a urcat cursul devizelor statelor inimizate, cari însă au rămas mult înapoia Marcelor și a Coroanei. Dar reacțiunea a urmat deja la 17 Septembrie a. c. și la finele săptămânei trecute cursul devizelor noastre în piețele neutrale a ajuns aproximativ iarăși nivelul dinaintea notei de pace a monarhiei.

În târgul de efecte au fost favorizate scrisurile fonciare și împrumuturile urbane. Unele scrisuri fonciare de 4% boheme, au ajuns deja cursul de K

106—107. Scrisurile fonciare ale Băncii Austro-Ungare au fost bucuroși primite cu cursul de K 100-50. Rentele și împrumuturile de război din contră au fost puțin căutate. O neînsemnată urcare s'a remarcat la renta ungară în coroane și la împrumutul de război de 5 1/2%. Dintre împrumuturile germane s'au menținut numai împrumuturile de război. Renta franceză de 3% a crescut dela 26 August — 23 Septembrie a. c. cu 65 centime, iar împrumutul de război francez în acelaș timp cu 40 centime. Consolele engleze s'au urcat dela 57 la 59, pe când cursul împrumutului de război englez de 5% arată numai o îmbunătățire de 1/4 %.

Piața internă de bani a fost încordată. Atât în Budapesta, cât și în Viena bani s'au putut căpăta numai 27/8%—3 15/16%, va să zică cu 1/16%—3/16% mai scumpi decât la 27 August a. c. Materialul de cambii oferit a aflat numai cu greu plasare și băncile mari observă la plasarea disponibilităților lor o anumită rezervă. Lipsa de bani se reduce mai ales la marile cumpărări de cereale în Ungaria. La afacerile de lombard asemenea s'a urcat etalonul, la 4 3/8% până la 4 1/2%, va să zică cu 1/8 — 1/4% față de finele lunii August a. c. Discontul privat s'a urcat și în Germania și a cotelat, după calitatea materialului 3 3/4%—4 1/8%, iar banii pro ultimo 4 3/4% — 5%. O mare lipsă de bani dominează în Bulgaria și Turcia. În Sofia discontul s'a urcat la 6—6 1/2%, a ajuns deci nivelul etalonului oficial; pe când în Constantinopol cotează 7% și chiar peste 7%. În același timp în London discontul a rămas neschimbat. 3 17/32%. Pe piețele de bani ale statelor neutrale situația este diferită. În Zürich circulația a fost foarte vie, ceea ce află expresiune și în etalonul privat de 4%. În Amsterdam dominează abundanță de bani; discontul

privat cotează $2\frac{1}{8}\%$ — $2\frac{3}{8}\%$. Pe piețele scandinave în urma lipsei de afaceri situația s'a îmbunătățit. Etalonul privat, care însă este mai mult numai nominal, a cotat 5 — $6\frac{1}{2}\%$. În România dominează mare abundență de numărare.

Schimbări în etaloanele oficiale ale băncilor de emisiune europene n'au obvenit dela ultimul raport încoace.

*

Raportul secretarului general Schmid prezintă situația financiară internațională dela finele lui Septembrie a. c. În cursul ultimei săptămâni, sub impresiunea recentelor evenimente din Bulgaria și a consecvențelor politice, ce ele pot avea, situația financiară firește s'a schimbat radical. Prima consecvență a știrilor nefavorabile din Bulgaria a fost la noi o mare derută la bursa din Budapesta unde unele valori au arătat reduceri de curs de $K 40$ — 50 .

Scăderii mai departe a cursurilor a pus stavilă numai fixarea de cursuri minimale pentru toate efectele cotate la bursă, sub cari cursuri nu se puteau încheia afaceri valide. Aceasta, precum și declarațiile liniștitoare ale premierului Wekerle asupra situației au mai calmat încâtva spiritele. Cu toate acestea cursul diferitelor va'ori de bursă a continuat a se reduce și în ultimele zile, reducere, ce n'a putut fi oprită nici de cumpărările de intervenție ale băncilor mari din capitală.

Revizorii-experti.

IV.

Activitatea de patru ani a revizorilor-experti ai «Solidarității» produse, pe lângă rezultatele morale, de cari amintim în cele precedente, și însemnate experiențe practice și teoretice. Singuraticii revizori, în lucrările lor, dăduseră peste chestiuni, cari, în interesul dezvoltării ulterioare a instituției, trebuiau cercetate și discutate. Pe de altă parte se formase convingerea, că pentru împrejurările noastre, activitatea revizorilor-experti nu se mai poate mărgini numai la lucrările tehnice și administrative ale băncilor asociate, ci, dacă e vorba să producă rezultate complete, trebuie extinsă și asupra politicii de afaceri. Tocmai de aceea, biroul «Solidarității», urmând principiului «ex uno discite omnes», a hotărât să întrunească pe revizorii-experti la conferențe periodice, în care să se discute rezultatele și experiențele revizuirilor din trecut și să se ia dispozițiuni cu privire la o activitate sistematică și unitară pentru viitor. Conferențele acestea, cunoscute în anele «Solidarității» sub numirea de *Conferențele revizorilor-experti* sunt unice în felul lor și cele dintâi în întreaga țară. Cu ele se începe o nouă etapă în dezvoltarea instituției revizorilor noștri experti, căci activitatea lor devine mai sistematică, mai unitară și mai productivă.

Prima Conferență a revizorilor-experti s'a ținut la 9 Ianuarie 1912 în Sibiu. La lucrările ei au participat, pe lângă președintele «Solidarității», Dl Parteniu Cosma și pe lângă membrul direcției, Dl Sava Raicu, zece revizori-experti. Ca raportor a funcționat secretarul «Solidarității». Din raportul acestuia rezultă, că Conferența era chemată să se pronunțe cu privire la patru chestiuni și anume:

1) să-și dea opiniunea asupra rezultatelor din trecut ale revizuirilor;

2) să ceară, ca activitatea revizorilor-experti, în viitor, să se extindă și asupra politicii de afaceri a singuraticilor institute;

3) să iei dispozițiuni în privința centralizării afacerilor de bancă prin fuziuni și

4) să se pronunțe cu privire la eventuala reorganizare a instituției revizorilor-experti.

Conferența s'a declarat mulțămăită cu rezultatele obținute în trecut pe terenul revizuirilor și a declarat, că dorește să-și continue activitatea pe acelaș teren și în cadrele fixate de Regulamentul pentru revizorii-experti. A enunțat mai departe, că pentru reviziile detaliate, cari după natura lor pretind lucrări mai îndelungate, să se folosească lunile de vară. Aceste revizii însă le-a considerat, ca lucrări pregătitoare pentru reviziile obicinuite la încherile anuale și din acest motiv, Conferența a enunțat, că trebuiesc făcute prin unul și acelaș revizor. În fine, revizorii, pentru a păstra o legătură și continuitate în lucrările de revizuire, s'au îndatorat să țină seamă de observările și propunerile, cuprinse în rapoartele revizorilor anteriori.

Cu privire la punctul al doilea dela ordinea zilei, prin care cercul de competență al revizorilor-experti avea să fie lărgit în o direcție nouă și foarte importantă, aceea a politicii de afaceri, Conferența a adus următorul decis:

«Având în vedere, că existența sigură a băncilor noastre e condiționată nu numai de un bun aranjament tehnic și administrativ, ci și de o întocmire rațională și corăspunzătoare a afacerilor, Conferența află de bine să enunțe, că de aici înainte revizorii-experti în activitatea lor să facă obiect de apreciere și normele, după cari sunt conduse singuraticile bănci în politica lor de afaceri. Ei se vor interesa și vor insista cu deosebire, ca băncile noastre să nu-și imobilizeze activele, să nu folosească în mod irațional creditele străine și să nu se angajeze în afaceri, ce nu stau în proporție cu puterile lor și cu natura capitalurilor, ce administrează, stăruind în acelaș timp pentru formarea și folosirea cu scop a rezervelor de efecte publice, ca o cheazășie pentru încrederea față de orice bancă și în fine — având în vedere, că afacerile de bancă pretind azi forțe tot mai mult calificate — vor stărua, ca la conducerea băncilor să fie considerate puteri anume pregătite spre acest scop».

¹ Vezi actele conferenței în Nr. 2 al «Rev. Economice», din 1912.

Cu privire la punctul al treilea, revizorii experți au luat îndatorirea, să stăruiască pentru fuziuni, acolo unde vor afla de necesar și potrivit, iar cu privire la punctul ultim și-au exprimat dorința, ca adunarea generală a însoțirii să aleagă revizori permanenți și să se studieze chestiunea, dacă s'ar putea angaja și revizori de profesiune, adecă cari să nu aibă altă ocupațiune.

Tot în această Conferență, la propunerea revizorului-expert, dl Const. Popp, s'a decis, în scopul uniformizării bilanțelor, să se stăruiască, ca băncile noastre să adopteze modelul de bilanț publicat și recomandat de Banca Austro-Ungară.

Direcțiunea «Solidarității» a aprobat hotărârile Conferenței și astfel activitatea revizorilor-experti — în 1912 — a urmat pe baze mai largi și cu probleme nouă. Acum, pentru întâia-oară, revizorii aveau să facă obiect de apreciere și politica de afaceri a singuraticelor instituite. În acest înțeles s'au făcut în cursul anului 1912 cu totul 47 de revizuri la băncile asociate.¹ Din rapoartele revizorilor-experti despre revizurile acestea, direcțiunea «Solidarității» s'a convins, că hotărârile Conferenței des numite, n'au rămas fără rezultat. Unele bănci — trei la număr — cari sub raportul afacerilor lor lăsau mult de dorit, au fost constrânse să lichideze benevol, respective să iee măsuri radicale de îndreptare. Aceste măsuri, luate de organele «Solidarității», dovediau, că instituțiunea revizorilor-experti își crease o bază sigură și-și eluptase autoritatea morală pentru a putea da sancțiune actelor sale. Faptul acesta îl confirmă și raportul anual despre reviziuni al secretarului «Solidarității»,² în care, între altele, se zic următoarele:

«Dela introducerea controlului obligator și extern la însoțirea noastră, am avut mulțumirea a înregistra an de an progrese tot mai evidente și astăzi — după patru ani de zile — ne aflăm în plăcuta poziție de a constata, că instituțiunea revizorilor-experti nu numai că s'a validat în toate privințele, dar și-a eluptat și la noi și în străinătate o autoritate de ordin moral, cum sigur nu ne-am gândit niciodată».

Rezultatele obținute la reviziile din 1912 și experiențele bune făcute cu studiarea și discutarea materialului de revizuri au îndemnat direcțiunea «Solidarității» să decidă, că conferențele revizorilor-experti să fie convocate de aici înainte în tot anul și anume din prilejul adunărilor generale ale însoțirii. Totodată având în vedere lucrarea grea și plină de răspundere a revizorilor, a decis să propună adunării generale să modifice taxele de revizuri în sensul, ca pentru zilele de lucru să se socotească Cor. 30.—. Adunarea generală, ținută la 16 Iunie în Caransebeș, a aprobat această urcare a taxelor, urcare, care, în treacăt fie zis, a fost foarte modestă. Ce privește,

¹ În anul acesta au fost revizate și trei instituite, cari nu erau membri la «Solidaritatea». Cu totul deci s'au făcut 50 de revizuri.

² Vezi «Rev. Econ.» din 19 2 pag. 207.

în fine, chestiunea alegerii de revizori permanenți și profesioniști, din lipsă de mijloace, nu s'a putut realiza. Însoțirea a rămas și pe mai departe la sistemul numirii de revizori din an în an.

Conferența a II-a a revizorilor-experti s'a ținut la 15 Iunie 1912 în Caransebeș, din prilejul adunării generale a «Solidarității». Au participat 14 revizori, pe lângă care au fost admiși, ca auditori, și alți bărbați de specialitate dela băncile noastre. S'a făcut aceasta pentru a se da ocazie și altora a azista și a trage folos din discuțiile și pertractările Conferenței revizorilor-experti.

La această conferență, secretarul «Solidarității» a prezentat un raport detaliat,¹ în care s'a ocupat cu diferite chestiuni de tehnică și administrație de bancă, de bilanțuri și politică de afaceri, toate scoase din experiențele reviziunilor anului încheiat. Pe baza acestora, revizorii-experti au adus mai multe hotărâri, dintre cari amintim:

1) indiferent de sistemele de contabilitate aplicate la singuraticile bănci, dacă acele sunt corecte, modificări și schimbări să nu se facă;

2) să facă organelor competente ale băncilor propuneri în scopul asigurării celei mai corecte administrații;

3) să stăruie ca din bilanțuri să se delătore treptat pozițiile îngreunătoare, ca interese restante, pendente etc., iar profitul să se stabilească numai după ce vor exista rezervele latente, cari condiționează soliditatea unui institut de bani;

4) să insiste pentru reducerea reescontului, pentru augmentarea rezervelor de efecte și pentru lichidarea afacerilor improprie afacerilor de credit;

5) să recomande cât mai mult formarea de rezerve proprii și reducerea dividendelor; în fine

6) să continue acțiunea pentru centralizarea afacerilor de bancă prin fuziuni.

Hotărârile Conferenței a II-a a revizorilor-experti au fost aprobate și de direcțiunea «Solidarității» și au fost comunicate băncilor asociate. Lista revizorilor s'a stabilit din nou, făcându-se anumite modificări. Au fost numiți în ședința direcțiunii însoțirii dela 17 Noemvrie 1912 următorii revizori: Sava Raicu, Iosif Lissai, Dominic Rațiu, Ioan Vătășan, Iosif Oncioiu, Iosif Diamandi, Nic. Căciula, Mateiu C. Jiga, Liviu Magdu, Ioan Moldovan, Const. Popp, Traian Marcu, Gh. Adam, Const. Herția, Victor Muntean, Emanoil Comșa și Ilie Papp. Acești revizori figurează până în ziua de azi, cu excepțiunea d-lui Sava Raicu, care în anul următor, în ședința direcțiunii dela 30 Nov. 1913, s'a retras din nou din rândul revizorilor-experti.

În 1913 s'au făcut revizuri la 43 de instituite asociate și la două, cari încă nu erau membre ale «Solidarității». Revizorii-experti au fost de astădată la înălțimea chemării lor în activitatea, ce au desvoltat din pri-

¹ Vezi pag. 288 și urm. din «Rev. Econ.» din 1912.

lejul acestor revizuii. Despre dâșii, raportul direcțiunii¹ către adunarea generală, ținută la 22 Iunie 1913 în Sebeșul-săsesc, conține următoarele aprecieri:

«Azi avem revizori formați, cu experiențe prețioase și cu autoritatea cuvenită. Instituțiunea lor, care a congrescut cu însoțirea noastră, e în continuă dezvoltare și perfecționare. Ea își găsește cea mai vie expresiune în activitatea pozitivă a revizorilor noștri și în conferințele lor periodice, unce până acum în patria noastră, conferințe în cari se prelucrează și discută materialul adunat cu prilejul revizuirilor și în care se stabilesc normele unitare de urmat pentru viitor. Aceste conferințe sunt cheazășii progresului permanent și sigur. Iar dacă în privința instituțiunii revizorilor-experti s'au putut obține aceste rezultate, meritul este fără îndoială al revizorilor înșiși, cari își îndplinesc chemarea cu seriozitate, conștientșitate și multă pricepere».

Conferența a III-a a revizorilor-experti s'a ținut la 21 Iunie 1913 în Sebeșul-săsesc. În această conferență, cum arată raportul special al secretarului «Solidarității»,² revizorii-experti s'au ocupat pe lângă chestiunile relevate în întrunirile lor precedente și cu chestiunea legăturilor de afaceri dintre membrii direcțiunii, ai comitetelor de supraveghiere și funcționarii cu propriile lor institute, cum și cu chestiunea altruismului, de care trebuie să fie conduse băncile față de clienții lor. În aceste chestiuni, Conferența a decis:

«Revizorii să stăruiască pentru sistarea și abandonarea legăturilor de afaceri dintre institute și propriile lor organe conducătoare, de control și executive, și

«Să propage din toate puterile și fără încetare altruismul față de interesele clientelii băncilor asociate».

În sfârșit această Conferență a mai decis, ca Biroul «Solidarității» să pregătească pe seama băncilor asociate și a bărbaților cu responsabilitate legală, grupați în jurul lor, o instrucțiune cu privire la cenzurarea conturilor de încheere: bilanț anual și cont de profit și pierderi. Instrucțiunea aceasta s'a pregătit și trimis tuturor membrilor din direcțiunile și comitetele de supraveghiere ale băncilor românești.³

Dar din prilejul Conferenței a III-a a revizorilor experți, care ca și cea precedentă, a fost publică, s'a introdus și o *Conferență intimă*. La aceasta au participat exclusiv numai revizorii și s'au tractat acele experiențe și observări, cari după natura lor nu pot fi tractate în publicitate, ci numai în «camera caritatis». Cu ocaziunea conferenței intime s'au comunicat reciproc experiențele și observările speciale ale singuraticilor revizori, din cari au rezultat însemnate foloase pentru viitor.

¹ Vezi «Rev. Econ.» din 1913, Nr. 23.

² Vezi «Rev. Econ.» Nr. 24 din 1913.

³ «Textul Instrucțiunii se găsește în «Rev. Econ.» din 1913 pag. 520—521».

În anul următor 1914 s'au anunțat la revizuii 71 de institute asociate, dintre cari au putut fi revizuite până la izbucnirea războiului european 61. Afară de acestea au mai fost revizuite și 5 institute, cari încă nu erau membre la «Solidaritatea».

Conferența a IV-a a revizorilor experți s'a ținut la 27 Iunie 1914 în Sibiu. În această Conferență, după cum arată raportul special al secretarului «Solidarității»¹ revizorii au aprofundat și mai mult chestiunile abordate la Conferențele anterioare. Tot asemenea și în Conferența intimă, ținută cu aceea ocaziune.

Izbucnirea războiului european a pus capăt activității atât de promițătoare a instituțiunii revizorilor experți. Cei mai mulți dintre aceștia au fost mobilizați și astfel «Solidaritatea» a trebuit să se conformeze împrejurărilor și să se ajute cum a putut. Pentruca reviziile să nu sufere, a angajat respective a încredințat cu reviziunile și pe alți bărbați de specialitate, rămași nemobilizați, dar cari nu aparținuseră corpului revizorilor. Se înțelege, de continuarea Conferențelor revizorilor nici vorbă nu a mai putut fi. Cu toate acestea lucrările nu s'au sistat. În 1915 s'au revidat 28 de institute, în 1916 34, iar în 1917, din cauza evenimentelor războiului cu România, s'au revidat numai 16 institute.

Desigur, dacă nu întreveniau împrejurările dificile și excepționale ale războiului, din cauza căruia cei trei ani din urmă s'au scurs fără rezultatele, ce cu dreptul se putea aștepta, azi instituțiunea revizorilor-experti ai «Solidarității», ar fi ajuns cu mult mai departe. Dar și așa putem fi mulțămiiți cu activitatea și rezultatele sale. A avut în vieța ei de aproape două decenii multe greutăți de învins, dar a avut și ani mănoși și frumoși de activitate cari nu vor fi uitați nici odată, oricare ar fi viitorul.

JURISDICȚIUNE.

Noua ordonanță privitoare la protestul cambial. Cu data de 20 Septembrie a. c. și sub Nr. 4145/918 M. E. guvernul a emis o nouă ordonanță referitoare la protest.

În sensul ordonanței anterioare erau scutite de protest numai cambiile, scadente până la 1 Iulie 1918, pe când pentru cambiile scadente mai târziu, până la 30 Septembrie a. c., termenul pentru ridicarea protestului a fost numai amănat și anume, până la 15 Octombrie a. c.

Noua ordonanță scutește acum și cambiile acestea de protest și pentru cambiile, scadente după 30 Septembrie a. c. până la 31 Decembrie a. c. prelungeste termenul pentru ridicarea protestului până la 15 Ianuarie 1919.

Prin urmare deocamdată nu este obligator protestul pentru nici un fel de cambii și probabil că peste un pătrar de an va urma o nouă prelungire a termenului de protest.

Noua ordonanță a intrat în putere la 1 Octombrie 1918.

¹ Vezi «Rev. Econ.» Nr. 20 din 1914.

CRONICĂ.

Necrolog. *Atanasiu Popoviciu*, șeful sucursalei din Siria a băncii «Victoria» din Arad a decedat la 25 Septembrie a. c. în Siria, în etate de 43 de ani. A servit institutul «Victoria» cu credință și devotament timp de 21 de ani.

— *Dănilă Muntean*, membru fondator și membru în direcțiunea institutului «Șoimul», Uioara a răposat la 8 Septembrie a. c.

Dispensarea funcționarilor de bancă. Printr'un rescript recent ministrul de finanțe a recercat camerele de comerț și industrie din țară să înainteze de urgență cererile de dispensare dela serviciul militar resp. de glotaș a funcționarilor de bancă. În cursul lunilor Noembrie și Decembrie a. c. expiră adecă cele mai multe dispense și ministrul recercă acum pe calea camerelor de comerț și industrie, institutele de bani că noiele cereri de dispensare să le înainteze astfel, ca acelea să poată fi prezentate ministeriului de finanțe cel mult până la finele lui Octombrie a. c.

Pretenziunile funcționarilor de bancă austriaci. Funcționarii de bancă din Austria au prezentat prin Reuniunea funcționarilor de bancă și casse de economii din Austria, tuturor conducerilor de bănci și institute de credit din Austria un șir de cereri cari la începutul unei curente au fost primite unanim de adunarea bărbatilor de încredere a corpului funcționarilor. Sunt numai cereri, cari privesc îmbunătățirea stărei materiale a funcționarilor și anume: Urcarea tuturor plăților fixe cu 50 % (Maximul urcării 4000 coroane). Celor aplicați pe durata războiului să li-se urce banii de zi cu 50%; să se acoarde de 2 ori pe an câte 2000 coroane pentru procurarea de mijloace de trai pentru cei însurați, 400 coroane de fiecare copil, 1500 coroane pentru neînsurați și funcționare, 1200 coroane pentru cei aplicați pe durata războiului și cari sunt în serviciu de peste 2 ani, 800 coroane pentru cei cu mai puțin de 2 ani de serviciu; urcarea adausului de scumpete pentru pensioniști, regularea competențelor celor înrolați. Cererile au fost trimise în 12 l. c. tuturor direcțiilor institutelor. Pertractările în cauză vor începe cât mai curând.

O dare de seamă. Sub titlul «Agoniseala bănească a «Reuniunii sodalilor români din Sibiu» în timp de 20 de ani» neobositul. prezident al acestei reuniuni dl Victor Tordășianu, publică o amănunțită dare de seamă asupra activității sale în cursul celor două decenii de când a fost chemat în fruntea reuniunii, precum și asupra numărăoaselor fonduri și legate întemeiate parte de DSA, parte cu conlucrarea și la stăruințele DSale.

Numărul fondurilor și legatelor, adunate de dl Tordășianu cu multă trudă și stăruință, a fost la finele anului 1917/18. Sunt cele mai multe fonduri mici, întemeiate cu sume modeste, cari însă împreună cu alte 4 fonduri și legate noue, întemeiate în 1918 reprezintă totuși o sumă destul de respectabilă de aproape K 48,000.— Meritul d-lui Tordășianu de a fi înzestrat reuniunea de sub conducerea sa cu aproape jumătate sută de mii de coroane este cu atât mai mare, cu cât suma aceasta a adunat-o, așa

zicând filer de filer, din contribuiri ocazionale mici de câte 10—20 bani.

„Lumina”. institut de credit și economii în Sibiu își urcă capitalul societar dela Cor. 600,000.— la Cor. 1.000,000.— eventual chiar și la 1.200,000.—. Conform prospectului publicat și în Nr. penultim al revistei noastre. Condițiunile de emisiune sunt destul de avantajoase. Neacționarii primesc o acțiune nouă cu Cor. 200.— valoarea nominală, plus Cor. 10.— taxă de emisiune. Plățile se pot face și în rate. Are a se plăti, de fiecare acție, la 1 Noembrie a. c. Cor. 60.—, iar la 1 Februarie, 1 Mai și 1 August 1909 câte Cor. 50.—.

Recomandăm publicului nostru să participe la noua emisiune a «Luminei» o poate face aceasta cu deosebire acum, când urcările de capitaluri sociale, din cauza cunoscutei ordonanțe a guvernului, sunt așa zicând prohibite și când deci alte emisiuni la băncile noastre abia se vor mai face. «Lumina» e un institut cu afaceri solide și merită să fie sprijinit și pentru misiunea culturală, la care s'a angajat.

Nr. 380, 1149, 1199 și 1271/1918.

CONCURS.

«Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român» publică concurs, cu începutul anului școlar 1918/19:

1. Pentru 5 burse à K 200 anual din «Fundațiunea Ioan Rusu, medic, și soția sa Ecaterina», în următoarele condiții:

a) bursele se dau numai la studenți români gr.-cat. sau gr.-or., cari frecventează școale medii și comerciale, și cari vor avea să dovedească:

b) că posed limba română;

c) că sunt săraci și avizați la sprijin, cum și că au purtare morală bună și au dovedit progres în studii;

d) cât timp surorile fondatorului, Sofia și Anica, vor avea descendenți legali, cari vor frecventă vreuna din școalele înșirate mai sus, aceștia vor avea să primească, în primul rând și exclusiv, bursele disponibile.

(Alte rudenii de ale fondatorului și soției sale sunt cu totul exchise dela beneficiile fundațiunii).

Asifel, petenții vor avea să prezinte împreună cu cererea:

Certificat de botez.

Atestat de pe anul școlar 1917/18 în original sau în copie legalizată;

Atestat, că s'au înscris ca elevi ordinari la școală cu începutul anului școlar 1918/19 și că urmează regulat studiile;

Certificat, că posed limba română;

Atestat, că sunt lipsiți de mijloace; iar rudenii atestat, că sunt descendenți ai surorilor fondatorului, Sofia și Anica.

2. Pentru o bursă de K 240 (pe anul școlar 1918/19, iar pe viitor numai de K 120 anual) din «Fundațiunea Ioan Gallianu de Kecskés», pentru elevi de naționalitate română, cari urmează la vreunul din gimnaziile din Transilvania. Se vor prefera, în înțelesul literilor fundaționale, descendenții familiilor Popu și Antonu.

3. Pentru o bursă de K 150 (pe anul școlar 1918/19, iar pe viitor numai de K 100 anual) din

«*Fundațiunea anonimă din comitatul Dobâca*», pentru tineri români născuți în comitatul Dobâca.

4. Pentru o bursă de K 40 anual, din «*Fundațiunea Emiliu Dion. Bașiota Moșiu Dâmbul din Abrud*», pentru studenți români gr.-or. sau g.-cat., de origine din Munții anuseni sau din districtul Năsăudului, cari frecventeaza școale secundare, preferiți fiind tinerii descendenți din familia Bașiota.

Cererile pentru toate aceste burse se vor înainta *Comitetului central al «Asociațiunii»*, (Sibiiu—Nagyszeben, Str. Șaguna Nr. 6) până la 15 Octomvrie n. a. c., însoțite de actele indicate în punctul 1, adăverind, unde se cere, că sunt înrușiți cu fondatorul.

Bursele se dau tinerilor, cari nu mai beneficiază de altă bursă.

Se cere deci din partea petenților și o declarațiune în acest înțeles.

Sibiiu, în 17 Septemvrie 1918.

Andrieu Bârseanu,
prezident.

Romul Simu,
secretar supl.

Sumarul:

Situația financiară. — **Revizorii-experti.** — **Jurisdicțiune:** Noua ordonanță privitoare la protestul cambial. — **Cronică:** Necrolog. Dispensarea funcționarilor de bancă. Pretenșiunile funcționarilor de bancă austriaci. O dare de seamă. «Lumina». — **Concurs.**

„PARSIMONIA“

instituit de credit și econ., soc. pe acții în Bran — Törösvár.

CONCURS.

La «PARSIMONIA», instituit de credit și economii societate pe acții în Bran—Törösvár e de ocupat momentan postul de **contabil** pe lângă un salariu anual de K 4,000.—.

Reflectanții cu praxă și cu capabilitatea de a compune bilanțul sunt poștiți a și înainta rugărilor ajustate cu documentele recerute, direcțiunei cu posibilă urgență.

Angajarea va fi deocamdată provizorie pe un an. 1—3

Bran—Törösvár (comitatul Fogaras), la 24 Septemvrie 1918.

Direcțiunea.

„TRANSSYLVANIA“

BANCĂ GENERALĂ DE ASIGURARE MUTUALĂ A. C. G. L.

PUBLICAȚIUNE.

— După monitorul oficial. —

Direcțiunea băncii de asigurare mutuală «TRANSSYLVANIA» asociațiune cu garanție limitată cu sediul în Sibiiu, aduce la cunoștință publică:

Că în sensul concluzului luat prin adunarea generală extraordinară ținută în 29 Ianuarie 1918 asociațiunea susamintită s'a dizolvat și că nou înființată și înregistrată «Bancă generală de asigurare Transsylvania», societate pe acții, a luat asupra sa toate drepturile și datorințele asociațiunii dizolvate.

În urmare în sensul § 202 a legii comerciale se provoacă toți creditorii citatei asociațiuni, ca în decurs de 6 luni dela a treia apariție a acestei publicațiuni să-și anunțe eventualele pretensiuni, la din contră se va presupune că acestea voesc să le valideze față de nou înființata societate pe acții.

Direcțiunea

1—3

băncii gen. de asigurare mutuală
„TRANSSYLVANIA“ a. c. g. l.

Banca gen. de asigurare „Transsylvania“,

societate pe acții în Nagyszeben.

PUBLICAȚIUNE.

— După monitorul oficial. —

Tribunalul regesc din Sibiiu prin decisiunea din 21 Iunie 1918 Nr. C. T. 363—1918/2 a dispus înregistrarea statutelor nouă a «Băncii generale de asigurare «Transsylvania», societate pe acții, a firmei acesteia: ungurește: «Transsylvania» általános biztosítóbánk részvénytársaság»; nemțește: «Allgemeine Versicherungsbank «Transsylvania», Aktien-Gesellschaft, românește: «Bancă generală de asigurare «Transsylvania», societate pe acții» precum și a punctelor următoare:

Această societate pe acții s'a constituit în sensul statutelor acceptate prin adunarea generală constituantă ținută în 29 Ianuarie 1918 și în parte rectificată prin adunarea generală din 13 Maiu 1918.

Sediul societății este Sibiiu.

Scopul societății este: lichidarea băncii generale de asigurare mutuală «Transsylvania», asociațiune cu garanție limitată și preluarea și continuarea ca societate pe acții cu capital fundamental asigurat a misiunii îndeplinite prin asociațiune dela fondarea acesteia întâmplată în 7 Aprilie 1876 și anume:

- a) asigurarea de bunuri mobile și imobile în contra pagubelor cauzate prin foc sau exploziune;
- b) asigurarea de capitaluri și rente pe viața omului;
- c) asigurarea produselor de câmp contra pagubelor cauzate prin grindină și
- d) reasigurări.

Societatea pe acții s'a fondat pe timp nedeterminat. Capitalul social deplin vărsat e de K 2.800,000.—, acesta constă din 14,000 acții de câte K 200.— nominal sunătoare la portor și servește mai ales pentru întărirea rezervei de premiu.

Firma societății scrisă sau stampilată se subscrie în mod valabil prin doi membri din direcțiune sau prin un membru din direcțiune cu un funcționar superior investit cu dreptul de firmare (ppa).

Publicațiunile societății se fac în monitorul oficial «Budapesti Közlöny».

Direcțiunea

băncii generale de asigurare
„TRANSSYLVANIA“ s. p. a.

1—3

„Albina“ institut de credit și de economii în Sibiiu.

A XXI-a tragere la sorți publică

a Scrisurilor fonciare de 5% în coroane ale Institutului de credit și de economii „Albina“ a urmat în 27 Septembrie 1918 în prezența Domnului notar public regesc Gavril Zăgoni, a doi membri din consiliul de administrațiune și a comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras în valoare totală de coroane 1.608,000 — următorii numeri:

à K 500 Nr.: 2, 11, 39, 43, 44, 47, 51, 58, 62, 63, 71, 94, 105, 132, 237, 240, 242, 243, 251, 257, 261, 263, 269, 277, 303, 306, 312, 341, 359, 368, 382, 388, 391, 394, 406, 411, 414, 430, 433, 442, 443, 445, 449, 450, 458, 460, 462, 464, 465, 469, 471, 474, 478, 479, 482, 483, 485, 489, 490, 491, 492, 493, 505, 508, 511, 512, 513, 514, 517, 525, 528, 530, 535, 537, 549, 552, 574, 580, 583, 586, 589, 594.

à K 1000 Nr.: 2, 10, 26, 27, 32, 39, 51, 53, 65, 79, 90, 91, 107, 112, 119, 134, 135, 140, 148, 154, 158, 173, 174, 175, 178, 184, 190, 194, 198, 199, 205, 210, 213, 219, 220, 224, 228, 229, 335, 339, 341, 351, 353, 357, 360, 365, 370, 371, 376, 379, 421, 447, 461, 462, 466, 496, 503, 511, 512, 524, 528, 534, 539, 541, 569, 570, 580, 581, 583, 584, 585, 592, 593, 597, 598, 601, 618, 620, 626, 628, 629, 632, 641, 645, 651, 661, 662, 667, 671, 682, 687, 688, 690, 693, 701, 711, 720, 722, 725, 726, 732, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 743, 750, 752, 757, 758, 760, 764, 768, 772, 774, 780, 791, 795, 798, 802, 808, 811, 814, 820, 827, 831, 836, 840, 841, 842, 843, 849, 850, 852, 854, 857, 861, 862, 863, 866, 868, 869, 870, 871, 895, 922, 924, 930, 931, 940, 950, 951, 956, 1001, 1013, 1027, 1028, 1037, 1046, 1047, 1049, 1066, 1068, 1084, 1105, 1107.

à K 2000 Nr.: 9, 16, 22, 23, 25, 35, 41, 56, 64, 69, 73, 75, 81, 84, 90, 93, 97, 100, 102, 105, 113, 114, 120, 125, 126, 130, 144, 145, 153, 154, 156, 166, 169, 180, 182, 188, 190, 199, 202, 204, 213, 217, 229, 231, 236, 243, 246, 248, 254, 259, 262, 264, 272, 273, 276, 280, 283, 285, 293, 295, 303, 315, 316, 321, 322, 329, 330, 335, 337, 339, 342, 350, 351, 353, 361, 362, 363, 374, 378, 380, 384, 388, 393, 394, 397, 399, 400, 406, 417, 419, 420, 421, 425, 426, 430, 438, 439, 441, 450, 452, 459, 461, 466, 474, 479, 480, 484, 486, 490, 513, 515, 516, 517, 518, 520, 522, 523, 524, 525, 528, 530, 533, 534, 539, 540, 560, 565, 567, 568, 572, 573, 574, 576, 583, 584, 588, 590, 592, 594, 599, 600, 606, 614, 615, 624, 629, 630, 631, 633, 634, 635, 641, 644, 645, 647, 650, 652, 654, 656, 658, 661, 669, 671, 673, 676, 679, 681, 690, 694, 696, 697, 698, 702, 703, 705, 712, 714, 717, 722, 726, 732, 734, 735, 736, 737, 740, 745, 751, 752, 758, 763, 765, 766, 767, 768, 770, 777, 783, 785, 786, 789, 790, 791, 792, 794, 796, 797, 799, 808, 813, 819, 821, 827, 828, 833, 834, 836, 837, 842, 845, 849, 859, 861, 862, 864, 869, 878, 880, 881, 885, 888, 889, 891, 892, 898, 902, 904, 907, 911, 914, 917, 918, 922, 926, 930, 935, 936, 939, 940, 941, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 955, 959, 963, 964, 966, 971, 976, 977, 978, 980, 981, 985, 989, 993, 994, 997, 999, 1002, 1006, 1008, 1009, 1010, 1011, 1013, 1014, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1025, 1032, 1035, 1039, 1043, 1044, 1045, 1050, 1052, 1054, 1058, 1060, 1061, 1062, 1065, 1068, 1069, 1071, 1072, 1073, 1078, 1080, 1082, 1085, 1087, 1096, 1097, 1101, 1103, 1104, 1105, 1106, 1108, 1110, 1117, 1121, 1126, 1131, 1133, 1137, 1139, 1143, 1145, 1147, 1148, 1149, 1151, 1152, 1153, 1154, 1157, 1158, 1164, 1166, 1168, 1169, 1173, 1174, 1176, 1178, 1179, 1180, 1186, 1188, 1191, 1194, 1196, 1199, 1200, 1202, 1203, 1212, 1213, 1216, 1220, 1226, 1227, 1241, 1242, 1244, 1251, 1257, 1261, 1265, 1271, 1273, 1279, 1291, 1292, 1308, 1311, 1318, 1320, 1325, 1337, 1345, 1354, 1357, 1360, 1362, 1366, 1374, 1375, 1383, 1386, 1388, 1395, 1396, 1406, 1412, 1414, 1415, 1421, 1432, 1438, 1439, 1451, 1457, 1459, 1461, 1467, 1474, 1488, 1498, 1511, 1517, 1523, 1529, 1531, 1532, 1543, 1552, 1555, 1564, 1566, 1571, 1578, 1579, 1580, 1584, 1593, 1602, 1605, 1610, 1614, 1617, 1618, 1627, 1639, 1642, 1643, 1647, 1656, 1659, 1677, 1679, 1684, 1688, 1689, 1690, 1701, 1710, 1716, 1724, 1726, 1729, 1739, 1743, 1745, 1748, 1750, 1751, 1757, 1761, 1766, 1768, 1771, 1773, 1787, 1788, 1790, 1795, 1807, 1803, 1817, 1821, 1831, 1836, 1839, 1840, 1846, 1854, 1857, 1865, 1866, 1868, 1872, 1876, 1881, 1891, 1894, 1895, 1897, 1900, 1905, 1910, 1915, 1918, 1921, 1922, 1933, 1949, 1954, 1957, 1960, 1975, 1976, 1978, 1980, 1982, 1988, 1990, 1999, 2004, 2007, 2008, 2009, 2015, 2022, 2023, 2027, 2033, 2038, 2042, 2052, 2054, 2056, 2058, 2060, 2066, 2072, 2076, 2095, 2129, 2140, 2150, 2155, 2161, 2162, 2165, 2175, 2181, 2182, 2191, 2196, 2197, 2231, 2234, 2256.

à K 5000 Nr.: 3, 12, 20, 40, 51, 52, 54, 58, 67, 73, 74, 93, 99, 104, 110, 121, 124, 127, 137, 141, 145, 151, 152, 160, 171, 175, 178, 190, 198, 340, 368, 401, 404, 431, 441, 451, 454, 461, 464, 486, 494, 495, 616, 620, 628, 630, 680, 690, 700, 735, 794, 803, 813, 815, 823, 843, 863, 873, 883, 891, 893.

Cu începere dela 1 Aprilie 1919 aceste scrisuri fonciare se răscumpără la Cassa institutului în Sibiiu, la Filialele sale în Brașov, Lugos, Mediaș și Murăș-Oșorheiu, la

K. k. priv. Bank & Wechselstuben-Actien-Gesellschaft „Mercur“ și la K. k. priv. Wiener Bank-Verein în Viena, precum și la Pester Ungarische Commercial-Bank în Budapesta, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; însă se pot răscumpăra și mai nainte ori-când prin escontare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu **1 Aprilie 1919** înceată interesele lor mai departe, și cupoanele de interese scadente mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai nainte nu s'au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele:

- à K 500 Nr.: 5, 54, 83, 97, 98, 117, 131, 234, 235, 255, 267, 284, 288, 289, 318, 343, 448, 475, 480, 494, 502, 515, 524, 526, 540, 554, 571, 581, 595.
- à K 1000 Nr.: 40, 86, 99, 183, 185, 215, 225, 233, 419, 457, 463, 571, 572, 573, 579, 588, 608, 609, 630, 631, 669, 686, 689, 700, 715, 731, 773, 818, 855, 856, 858, 872, 880, 882, 892, 894, 921, 996, 998, 1124.
- à K 2000 Nr.: 63, 79, 115, 148, 201, 263, 354, 376, 377, 390, 401, 402, 405, 408, 427, 462, 467, 531, 547, 552, 577, 646, 653, 667, 741, 761, 784, 787, 823, 831, 863, 886, 887, 896, 916, 1004, 1033, 1053, 1066, 1107, 1181, 1185, 1266, 1303, 1384, 1436, 1519, 1520, 1522, 1530, 1535, 1537, 1544, 1545, 1695, 1699, 1700, 1704, 1719, 1791, 1792, 1796, 1819, 1822, 1830, 1844, 1852, 1862, 1871, 1883, 1884, 1930, 1941, 1943, 1944, 1991, 1997, 2002, 2003, 2005, 2006, 2011, 2014, 2016, 2024, 2025, 2026, 2029, 2030, 2031, 2059, 2183, 2207.
- à K 5000 Nr.: 18, 149, 193, 213, 411, 475, 571, 618, 676, 702, 704, 721, 741, 742, 817, 820, 830, 864, 874.
- Sibiiu, în 27 Septemvrie 1918.

Dirrecțiunea.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post Sparcassa ung. 29,349.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“

☞☞☞ societate pe acții în Sibiiu — Nagyszeben ☞☞☞

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria,

în 1911, sub egida «SOLIDARITĂȚII».

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ primește tot felul de asigurări, ca asigurări asupra vieții în toate combinațiunile și asigurări contra spargerilor. Mai departe mijlocește asigurări: contra accidentelor și contra grindinei etc.

==== Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiunile cele mai favorabile. ====

Asigurările se pot face prin oricare bancă românească, precum și prin agenții și bărbații de încredere ai societății. ≡≡≡ ≡≡≡ Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Fonduri proprii de rezervă la finea anului 1916 preste K 400,000.—

Daune plătite până la finea anului 1916 preste „ 250,000.—

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“

Sibiiu — Nagyszeben. Edificiul „Albina“.